

PISAVA

Je grafična predstavitev jezika. Prvi zapisi dogodkov so bili slikovni iz dobe mlajšega paleolitika s prazgodovinskim človekom, najstarejši poskusi so risbe na stenah votlin. Najstarejša človeška risba je nastala 20. 000 let pred našim štejetem. Glavno dogajanje v razvoju pisav se je začelo več kot 3000 let pred našim štejetem, ko sta se razvila sumerski klinopis iz Mezopotamije in staroegipčanski hieroglifi. Poznamo okoli 1000 različnih pisav. Najstarejša pisava je nastala iz piktogramov, imenovana klinopis. Pisava je temeljni medij nenehnega kulturnega vzpona človeštva.

MEZOPOTAMSKA PISAVA

Najstarejša sumerska pisava je bila piktografska ali slikovna, pri kateri so besede izražene v podobah. Pomen besede so nakazovali s simbolnim znamenjem. Znamenja so vpraskovali s tankim trsnim pisalom v mehko glino oz. pravokotne ploščice. Posamezno podobo so razstavili v posamične klinaste črtice. Tako se je razvila zlogovna klinopisna pisava, ki so jo uporabljali za različne jezike. Ta pisava izvira iz Uruka in sodi v čas okoli 3200 pred našim štejetem. Na začetku so uporabljali 2.000 znakov, kasneje pa samo 800.

EGIPČANSKA PISAVA

Najstarejši zapisi egipčanske pisave so iz leta 3100 pred našim štejetem, z njo so tudi kasneje pisali na papirus, poleg tega pa še na kamne, les in pečate. Razvili so pisavo, imenovano hieroglifi. Uporabljali so jo za pisanje v grobnicah, svetiščih in na faraonovih spomenikih. Pisali so iz leve proti desni. Razvili so tudi hieratično ali svečeniško pisavo, ki je bila poenostavljena hieroglifna pisava, uporabljali pa so jo predvsem za pisanje pisem, zgodb pa tudi poslovnih pogodb. Poleg tega je obstajala še demotična ali ljudska pisava, s katero so pisali pravne listine. Obe izpeljanki sodita med zlogovne pisave.

RIMSKA PISAVA

Rimljani, ki so premagali Etruščane so prevzeli njihov črkopis in ga prilagodili svojemu jeziku. Nekaj črk, ki so jih Etruščani dobili od Grkov, niso potrebovali, dodali pa so nekaj novih. Rimski črkopis je v bistvu še danes enak kot pred 2000 leti. Po propadu Rimskega cesarstva so se razvile še nekatere pisave. Zelo znana je karolina, ki je nastala v času vladavine frankovskega kralja Karla Velikega v začetku 8. stoletja. V tej pisavi so napisani tudi brižinski spomeniki, najstarejše obsežnejše besedilo v slovenščini, ki so nastali v 9. stoletju.

GRŠKA PISAVA

Grki so poznali pisavo že več kot 2000 let pred našim štetjem. Odkril in časovno razvrstil jo je Anglež. To so piktografski razred A in B in linearna pisava A in B. Pisava je izginila zaradi vpadov Dorcev okrog leta 1100 pred našim štetjem. Tri stoletja kasneje se je v Grčiji razširila feničanska pisava, v katero so Grki uvedli samoglasnike in s tem izumili abecedo (alfabet) kar je vzpodbudilo razvoj književnosti. Grška pisava je imela 17 soglasnikov in 7 samoglasnikov.

FENIČANSKA PISAVA

Feničanska pisava, sorodna hebrejski, je prva črkovna in ne zlogovna pisava. Tisoč let pred našim štetjem se je pojavil feničanski črkopis. Vseboval je samo soglasnike. Feničani so prišli iz krajev, kjer sta danes Sirija in Libanon. Bili so pomorščaki in trgovci in so pri poslovanju z ljudstvi vzhodnega Sredozemlja širili tudi svoj črkopis. Iz feničanske pisave sta se razvili tudi hebrejska, arabska, indijska in grška.